

Màster en Estudis de Cinema i Audiovisual Contemporanis

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura: Cinema, Teatre i Literatura

Codi de l'assignatura: 31925

Trimestre: Segon

Tipus: Optativa

Nombre de crèdits: 5 ECTS

Llengua o llengües de la docència: Castellà

Professor/s responsable/s: Dr. Xavier Pérez Torío

1. Presentació de l'assignatura

L'objectiu d'aquest curs és proposar un mètode comparat per a l'estudi de les relacions que el cinema manté amb les arts teatrals i literàries.

S'analitzaran formes i estils d'adaptació de textos dramàtics, novel·les i contes al cinema. El curs planteja un estudi de les principals formes genèriques de la ficció pre-cinematogràfica, per tal d'establir un repertori de procediments de translació, que faciliti eines d'anàlisi.

2. Competències que s'han d'assolir

Capacitat per a l'anàlisi comparada d'obres cinematogràfiques inspirades en textos literaris i teatrals.

Capacitat per a la detecció de procediments i gèneres literaris i teatrals en l'anàlisi de films

Us de metodologies comparatistes en relació als textos fílmics.

Capacitat d'articular noves contribucions teòriques a la tradició d'estudis sobre cinema i literatura.

3. Continguts

Programa

Tema 1. Introducció. Teoria de l'adaptació. Metodologies d'anàlisi.

Tema 2. Tragèdia i cinema. Teoria de la tragèdia. Tragèdia i modernitat. La vocació col·lectiva del cinematògraf. Anagnòrisi i deus ex machina en la ficció audiovisual.

Tema 3. EL model dickensià. Griffith, Eisenstein i els orígens del relat fílmic. Melodrama, providencialisme, i redempció.

Tema 4. Dramatúrgies del temps: de Txekhov a Proust. El motiu del vell i el nou. El cinema conversacional. Txekhov i el pas del temps. El dinamisme retrospectiu des de Proust.

Tema 5. El conte fantàstic com a base del guió fílmic. El mètode hitchcockià i els seus precedents. Poe, Kafka i la modernitat.

Tema 6. El rastre shakesperian en la ficció fílmica. Els dispositius shakesperians. In media res. La trama coral. Monòlegs i diàlegs. *La play scene*.

4. Avaluació

L'avaluació tindrà en compte l'assistència i la participació activa de l'estudiant a classe. Per ser avaluat s'ha de presentar un breu treball de recerca escrit, d'una extensió d'entre 3000 i 5000 paraules.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia

ABUÍN GONZÁLEZ, Anxo. *El teatro en el cine*. Madrid: Cátedra, 2012.

BALLÓ, Jordi, PÉREZ, Xavier. *El món, un escenari. Shakespeare: el guionista invisible*. Barcelona: Anagrama, 2015. (Traducció al castellà: *El mundo, un escenario. Shakespeare: el guionista invisible*. Barcelona: Anagrama, 2015).

COMPANY, Juan Miguel. *El trazo de la letra en la imagen. Texto literario y texto fílmico*. Madrid: Cátedra, 1987.

GIMFERRER, Pere. *Cine y literatura*. Barcelona: Seix Barral, 2000.

JACKSON, Russell (Ed.). *The Cambridge Companion to Shakespeare on Film*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007.

PEÑA ARDID, Carmen. *Literatura y cine: una aproximación comparativa*. Madrid: Cátedra, 1999.

SÁNCHEZ NORIEGA, José Luis. *De la literatura al cine: teoría y análisis de la adaptación*. Barcelona: Paidós, 2000.

VANOYE, Francis. *Récit écrit, récit filmique*. París: Nathan, 2002.

5.2. Bibliografia complementària

BALLÓ, J.; PÉREZ, X. *La llavor immortal. Els arguments universals en el cinema*. Barcelona: Empúries, 1995. (Traducció al castellà: *La semilla inmortal. Los argumentos universales en el cine*. Barcelona: Anagrama, 1997).

CHATMAN, Seymour. *Coming to terms: the rhetoric of narrative in fiction and film*. Ithaca: Cornell University Press, 1990.

DESMET, Christie; SAWYER, Robert (Ed.). *Shakespeare and appropriation*. Londres: Routledge, 1999.

DONALDSON, Peter S. *Shakesperean Films-Shakesperean Directors*. Rutherford: Fairleigh Dickinson University Press, 1993.

HERNANDEZ LES, Juan A. *Cine y literatura: la metáfora visual*. Madrid: Ediciones JC, 2005.

GARCÍA, Alan. *L'adaptation du roman au film*. París: Diffusion, 1990.

JOST, François. *El Ojo-cámara: entre film y novela*. Buenos Aires: Catálogos, 2002.

LATORRE, José María. *Los sueños de la palabra*. Barcelona: Laertes, 1992.

PÉREZ BOWIE, José Antonio. *Leer el cine: la teoría literaria en la teoría cinematográfica*. Salamanca: Universidad de Salamanca, 2008.

PILARD, Philip. *Shakespeare au cinéma*. París: Armand Colin, 2005.

ROTHWELL, Kenneth S. *A History of Shakespeare on screen: a century of film and television*. Nova York: Cambridge University Press, 1999.

STEINER, George. *La muerte de la tragedia*. Barcelona: Azul, 2001.

URRUTIA, Jorge. *Imago literae. Cine, literatura*. Sevilla: Alfar, 1984.

UTERA, Rafael. *Literatura cinematográfica, cinematografía literaria*. Sevilla: Alfar, 1987.

WOLF, Sergio. *Cine-literatura: ritos de pasaje*. Buenos Aires: Paidós, 2001.

5.3. Recursos didàctics

S'utilitzaran muntatges audiovisuals a totes les sessions. El fons videogràfic del CRAI de la UPF serà la base del treball comparatiu.

6. Metodologia

Cada tema s'imparteix a partir d'una presentació teòrica i bibliogràfica dels problemes a tractar, seguit d'una exemplificació metodològica a partir de muntatges audiovisuals. Al llarg de totes les sessions s'obren espais de discussió perquè els estudiants aportin els seus punts de vista.

7. Programació d'activitats

SETMANA 1	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 1: Tema 1	- Recerca bibliogràfica i audiovisual
SETMANA 2	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 2: Tema 2 (primera part)	- Recerca bibliogràfica i audiovisual
SETMANA 3	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 3: Tema 2 (segona part)	- Recerca bibliogràfica i audiovisual
SETMANA 4	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 4: Tema 3	- Recerca bibliogràfica i audiovisual
SETMANA 5	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 5: Tema 4	- Recerca bibliogràfica i audiovisual

SETMANA 6	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 6: Tema 5	- Preparació del treball final
SETMANA 7	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 7: Tema 6 (primera part)	- Preparació del treball final
SETMANA 8	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 8: Tema 6 (segona part)	- Preparació del treball final
SETMANA 9	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 9: Tema 6 (tercera part)	- Preparació del treball final
SETMANA 10	
<i>Activitats a l'aula</i>	<i>Activitats fora de l'aula</i>
Classe 10: Tema 6 (quarta part)	- Preparació del treball final